

STORTINGET

Representantforslag 5 S

(2022–2023)

fra stortingsrepresentantene Lan Marie Nguyen Berg, Une Bastholm og Rasmus Hansson

Dokument 8:5 S (2022–2023)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Lan Marie Nguyen Berg, Une Bastholm og Rasmus Hansson om opprettelse av et solidaritetsfond

Til Stortinget

Bakgrunn

Russlands angrep på Ukraina har utløst en humanitær katastrofe. Byer er lagt i grus, millioner er på flukt, og flere tusen er drept. En gjenoppbygging av Ukraina den dagen krigen er over, vil kreve enorme ressurser.

Krigen har også medført store konsekvenser for Europas energimarked. Russisk gass utgjorde i 2021 nærmere 45 prosent av Europas gassimport. Gasstilførselen fra Russland ble kraftig redusert vinteren 2022. Sabotasjeangrepet på Nord Stream 1 og 2 har for godt lukket muligheten til å gjenåpne importen av russisk gass.

EU-kommisjonen har uttalt at de ønsker å drastisk akselerere omstillingen til ren energi og øke Europas energiavhengighet fra upålitelige leverandører og fossile brensler som er sårbare for store prissvingninger. Putins angrep har resultert i en enda større motivasjon i Europa til å gå over til fornybar energi.

276 millioner mennesker i 81 land lider under akutt hungersnød ifølge FNs organisasjon for ernæring og landbruk (FAO). Krigen mellom to av de største leverandørene av korn og olje vil kunne forverre denne situasjonen betydelig. Krigen vil føre til at matvareprisene øker ytterligere, og det igjen vil kunne utgjøre en sikkerhetstrussel i fattige land som vil få problemer med å sik-

re mat til egen befolkning. Det vil kunne føre til økt uro og kriger i flere land.

Norge er ett av få land i Europa som isolert sett tjener på de høye energiprisene som krigen fører til. Som stor eksportør av olje og gass er det utsikter til at Norge kan tjene store summer på de høye prisene. Det har vært anslått av analytikere i DN at Norge kan tjene seks ganger så mye på olje og gass som regjeringen har regnet med. Dette er penger som normalt skal føres inn på Statens pensjonsfond utland, og som man kan trekke 3 pst. av for å styrke statsbudsjettet hvert år. Det er imidlertid urimelig at Norge skal sette av alle disse midlene for å styrke egen velferd i årene fremover – inntekter tjent på et krigsutbrudd i Europa og salg av energi til et europeisk folk som ikke har noe mer å rutte med enn folk flest i Norge. Forslagsstillerne viser til at ekstrainntekten er direkte knyttet til prisoppgangen som følge av Russlands brutale overfall på Ukraina. Norges omdømme i Europa og verden er i ferd med å svekke seg. Norge har blitt en krigsprofitør som tjener godt både på høye strømpriser og høye gasspriser. Det er viktig at denne inntekten ikke bare går til å styrke landets eget pensjonsfond, men at de enorme inntektene Norge håver inn, tilbakeføres for å hjelpe med gjenoppbygging av Ukraina den dagen krigen tar slutt, til å hjelpe Europa til å bli mindre avhengig av fossil energi og til å hjelpe utviklingsland til å håndtere stigende matvarepriser.

Forslagsstillerne foreslår derfor at det opprettes et solidaritetsfond. At statens inntekter fra olje og gass ut over inntekter det er budsjettet for i budsjettet for 2022, kan settes av til dette solidaritetsfondet uten å gå inn i Statens pensjonsfond utland. Samtidig bør det innføres en solidaritetsavgift på salg av olje og gass fra norsk sokkel. Disse inntektene skal bidra til å gjøre Europa

mindre avhengig av fossil energi og hjelpe europeiske land med å håndtere de høye energiprisene.

Forslagsstillerne ønsker ikke å åpne for en ny praktisering av handlingsregelen, men mener at Norge bør bruke av de ekstraordinært høye inntektene tjent på en krig i Europa, til å hjelpe Ukraina, Europa og verdens fattige, som vil lide som følge av krigen. Solidaritetsfondet skal gå til hjelp, gjenoppbygging og å motvirke matvare- og energikrisen som følge av Russlands invasjon av Ukraina.

Solidaritetsfondets innretning, størrelse og bruk må utredes og utvikles i samarbeid med Ukraina, EU, FN og andre multilaterale organisasjoner og land som ønsker å bidra på tilsvarende vis.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen fremme et forslag om opprettelse av et solidaritetsfond for:
  - a. hjelp og gjenoppbygging av Ukraina
  - b. å støtte europeisk fornybarsatsing gjennom blant annet et fond for å redusere forbruket av naturgass og andre fossile energikilder og medfølgende avhengighet av Russland, og
  - c. hjelp til utviklingsland som rammes hardt av økte matvare- og energipriser som følge av krigen.
2. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om en ekstra solidaritetsavgift på omsetning av olje og gass fra norsk sokkel.
3. Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til nødvendige lovendringer i lov om Statens pensjonsfond for å muliggjøre overføring av ekstraordinært høye inntekter fra olje og gass til et solidaritetsfond for hjelp, gjenoppbygging og å motvirke matvare- og energikrise som følge av Russlands invasjon og ødeleggelse av Ukraina.

4. oktober 2022

Lan Marie Nguyen Berg

Une Bastholm

Rasmus Hansson

